

Vasile Coman
Judecător la Tribunalul Prahova

Infrațiuni împotriva înfăptuirii justiției

Practică judiciară recentă comentată

**Volumul II. Obstrucționarea justiției, mărturia mincinoasă,
sustragerea sau distrugerea de probe ori de înscrisuri,
compromiterea intereselor justiției, cercetarea abuzivă,
represiunea nedreaptă, evadarea și înlesnirea
evadării, nerespectarea hotărârilor judecătorești,
neexecutarea sancțiunilor penale**

Editura
Hamangiu
2023

Capitolul I. Obstrucționarea justiției

I. 1. Lipsire de libertate în mod ilegal. Împiedicarea organelor de urmărire penală să conducă persoana vătămată la sediul poliției în vederea audierii. Participație penală implicând inculpat minor

2. Influențarea declarațiilor

3. Mărturie mincinoasă

4. Scopul pedepsei

CP, art. 77 alin. (1) lit. a), d), art. 205, art. 271 alin. (1) lit. a), art. 272, art. 273

1. Faptele inculpatului, constând în aceea că, împreună cu alți inculpați, au lipsit-o de libertate în mod ilegal pe minora în vârstă de 15 ani, împiedicând-o să părăsească locuința acestora, apoi locuința altor două persoane, localități în care a fost transportată cu autoturismul împotriva voinței ei, respectiv că a proferat amenințări cu moartea la adresa unui comisar din cadrul Poliției municipiului Onești și a exercitat față de acesta acte de violență de natură să-i cauzeze suferințe fizice, în timp ce se afla în exercitarea atribuțiilor de serviciu, respectiv la Postul de Poliție Ștefan cel Mare, județul Bacău, cu scopul de a o conduce pe minoră la sediul Poliției municipiului Onești, pentru a fi audiată în calitate de persoană vătămată într-un dosar având ca obiect comiterea infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor de lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzută de art. 205 alin. (1) și alin. (3) lit. b) CP, și obstrucționare a justiției, prevăzută de art. 271 alin. (1) lit. a) CP, ambele cu aplicarea art. 77 alin. (1) lit. a), d) CP.

2. Faptele inculpatei, constând în aceea că, împreună cu alți inculpați, deși a fost avertizată de un comisar, de un inspector și de doi agenți că minora P. urmează să fie condusă la sediul Poliției municipiului Onești, pentru a fi audiată în calitate de persoană vătămată într-un dosar, în prezența părinților și a avocatului desemnat din oficiu, a împiedicat, fără drept, organele de urmărire penală să efectueze acest act procedural, respectiv că, în aceeași zi, pe distanță parcursă cu autoturismul unității de către organele de poliție, de la sediul Postului de Poliție al comunei Ștefan cel Mare până la sediul Poliției municipiului Onești, a încercat să o determine, prin constrângere, pe minoră să dea declarații mincinoase cu privire la fapta de lipsire de libertate în mod ilegal, pentru a fi exonerată de răspundere, atât inculpata, cât și membrii familiei ei în cauza penală respectivă, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor de obstrucționare a justiției, prevăzută de art. 271 alin. (1) lit. a) CP, cu aplicarea art. 77 alin. (1) lit. a), d) CP, și influențarea a declarațiilor, prevăzută de art. 272 alin. (1) CP.

3. Faptele inculpatului, constând în aceea că, fiind audiat în calitate de martor într-un dosar penal, a făcut afirmații mincinoase și nu a spus tot ce știe în legătură cu infracțiunea de obstrucționare a justiției, comisă de mai mulți inculpați, și de ultraj, comisă de unul dintre inculpați, sau referitor la împrejurările esențiale cu privire la care a fost întrebat, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 alin. (1) CP, cu reținerea circumstanței atenuante prevăzute de art. 75 alin. (2) lit. b) CP față de poziția subiectivă, chiar ingrată, în care s-a aflat în calitate de martor împotriva propriei soții ori a afinilor, împrejurare care diminuează gravitatea infracțiunii și pericolozitatea infractorului.

4. Pedepsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea săvârșirii altor fapte penale.

Prin **sentința penală nr. 1077 din 22.12.2017, pronunțată de Judecătoria Onești** (fiind sesizată cu rechizitoriul Parchetului de pe lângă Judecătoria Onești nr. x/P/ 2016 din 30.12.2016), s-a dispus condamnarea, între alții, a inculpaților: A. [pentru săvârșirea următoarelor infracțiuni: a) lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzută de art. 205 alin. (1) și alin. (3) lit. b) CP, cu aplicarea art. 77 alin. (1) lit. a) și d) și a art. 75 alin. (2) lit. b) CP, la pedeapsa principală de 2 ani închisoare; b) obstrucționarea justiției, prevăzută de art. 271 alin. (1) lit. a) CP, cu aplicarea art. 77 alin. (1) lit. a) și d) CP, la pedeapsa principală de 3 luni închisoare și c) ultraj, prevăzută de art. 257 alin. (1) și (4), cu referire la art. 193 alin. (1) și art. 206 alin. (1) CP, la pedeapsa de 6 luni închisoare]; B. [pentru săvârșirea următoarelor infracțiuni: a) lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzută de art. 205 alin. (1) și alin. (3) lit. b) CP, cu aplicarea art. 77 alin. (1) lit. a) și d) CP și a art. 75 alin. (2) lit. b) CP, la pedeapsa de 2 ani închisoare; b) obstrucționarea justiției, prevăzută de art. 271 alin. (1) lit. a) CP, cu aplicarea art. 77 alin. (1) lit. a) și d) CP, la pedeapsa de 3 luni închisoare și c) influențarea declarațiilor, prevăzută de art. 272 alin. (1) CP, la pedeapsa de 1 an închisoare]. În baza art. 114 alin. (1) și art. 115 alin. (1) pct. 1 lit. d) CP, cu referire la art. 129 alin. (1) CP, s-a aplicat inculpatului minor N., măsura educativă a asistării zilnice pe o durată de 6 luni, cu supraveghere sub coordonarea Serviciului de Probațiune Bacău, pentru săvârșirea infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzută de art. 205 alin. (1) și alin. (3) lit. b) CP, cu aplicarea art. 77 alin. (1) lit. a) CP, a art. 75 alin. (2) lit. b) CP și a art. 113 alin. (3) CP, și a infracțiunii de obstrucționarea justiției, prevăzută de art. 271 alin. (1) lit. a) CP, cu aplicarea art. 77 alin. (1) lit. a) și a art. 113 alin. (3) CP, cu aplicarea art. 38 alin. (1) CP. Au mai fost condamnați: Ș., pentru săvârșirea infracțiunii de obstrucționare a justiției, prevăzută de art. 271 alin. (1) lit. a) CP, cu aplicarea art. 77 alin. (1) lit. a) și d) CP, la pedeapsa amenzii de 1.200 de lei, și Ș.C., pentru săvârșirea infracțiunii de mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 alin. (1) CP, cu aplicarea art. 75 alin. (2) lit. b) CP, la pedeapsa amenzii de 1.200 de lei.

În cursul judecății, inculpații, aflați în stare de arest, au solicitat judecata pe baza procedurii recunoașterii vinovăției doar în ceea ce privește fapta de lipsire de libertate, cu mențiunea că nu au făcut-o cu intenție, fiind doar o practică a etniei din care fac parte. Au mai precizat că nu se fac vinovați de celelalte infracțiuni reținute în sarcina lor. Având în vedere poziția de nerecunoaștere a faptelor și, implicit, a contestării probelor, instanța a dispus, la solicitarea apărătorilor inculpaților, readministrarea probatoriilor din cursul urmăririi penale, respectiv readiere persoanei vătămate minore, a inculpaților și a martorilor din lucrări, reținând că, **în drept**, faptele întrunesc elementele constitutive ale următoarelor infracțiuni, detaliate mai jos. Astfel, *faptele inculpatului A.*, constând în aceea că, în 04 și 05.10.2016, împreună cu B., A.C. și D., au lipsit-o de libertate în mod ilegal pe minora P., în vârstă de 15 ani, împiedicând-o să părăsească locuința acestora, apoi locuința numitei C.E. și locuința numitei S., localități în care a fost transportată cu autoturismul împotriva voinței ei, respectiv constând în aceea că, la 05.10.2016, în jurul orei 20:00, a proferat amenințări cu moartea la adresa comisarului F. din cadrul Poliției municipiului Onești și a exercitat față de acesta acte de violență de natură să-i cauzeze suferințe fizice, în timp ce se afla în exercitarea atribuțiilor de serviciu, cu scopul de a o conduce pe minora P., în vârstă de 15 ani, la sediul Poliției municipiului Onești, pentru a fi audiată în calitate de persoană vătămată în dosarul nr. x/P/2016, având ca obiect comiterea infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor de lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzută de art. 205 alin. (1) și (3) lit. b) CP, cu aplicarea art. 77 alin. (1) lit. a), d) CP, și obstrucționarea justiției, prevăzută de art. 271 alin. (1) lit. a) CP, cu aplicarea art. 77 alin. (1) lit. a), d) CP. *Faptele inculpatei B.*, constând în aceea că, în 04 și 05.10.2016, împreună cu A., A.C. și D., au lipsit-o de libertate în mod ilegal pe minora P., în vârstă de 15 ani, împiedicând-o să părăsească locuința acestora, apoi locuința numitei C.E. și locuința numitei S., localități în care a fost transportată cu autoturismul împotriva voinței ei, respectiv constând în aceea că, la 05.10.2016, în jurul orei 20:00, împreună cu inculpații A., D. și Ș., deși a fost avertizată de comisarul F., inspectorul V., agentul șef R. și agentul L., că minora P. urmează să fie condusă la sediul Poliției municipiului Onești, pentru a fi audiată în calitate de persoană vătămată în dosarul cu nr. x/P/2016, în prezența părinților și a avocatului desemnat din oficiu, a împiedicat, fără drept, organele de urmărire penală să efectueze acest act procedural, respectiv constând în aceea că, în 05.10.2016, în jurul orei 20:00, pe distanța parcursă de către organele de poliție, respectiv de la sediul Postului de

Poliție al comunei Ștefan cel Mare până la sediul Poliției municipiului Onești, cu autoturismul unității, a încercat să o determine, prin constrângere, pe minora P. să dea declarații mincinoase, cu privire la fapta de lipsire de libertate în mod ilegal, pentru a fi exonerată de răspundere, atât inculpata, cât și membrii familiei ei în cauza penală cu nr. x/P/2016, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor de lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzută de art. 205 alin. (1) și (3) lit. b) CP, cu aplicarea art. 77 alin. (1) lit. a), d) CP, obstrucționare a justiției, prevăzută de art. 271 alin. (1) lit. a) CP, cu aplicarea art. 77 alin. (1) lit. a), d) CP, și influențarea declarațiilor, prevăzută de art. 272 alin. (1) CP. *Faptele inculpatului N.*, constând în aceea că, în 04 și 05.10.2016, împreună cu B., A.C. și A., au lipsit-o de libertate în mod ilegal pe minora P., în vârstă de 15 ani, împiedicând-o să părăsească locuința acestora, apoi locuința numitei C.E. și locuința numitei S., localități în care a fost transportată cu autoturismul împotriva voinței ei, respectiv constând în aceea că, la 05.10.2016, în jurul orei 20:00, împreună cu inculpații B., A. și Ș., deși a fost avertizat de comisarul F., inspectorul V., agentul șef R. și agentul L., că minora P. urmează să fie condusă la sediul Poliției municipiului Onești, pentru a fi audiată în calitate de persoană vătămată în dosarul cu nr. x/P/2016, în prezența părinților și a avocatului desemnat din oficiu, a împiedicat, fără drept, organele de urmărire penală să efectueze acest act procedural, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor de lipsire de libertate în mod ilegal, prevăzută de art. 205 alin. (1) și (3) lit. b) CP, cu aplicarea art. 77 alin. (1) lit. a) și a art. 113 alin. (3) CP, și obstrucționare a justiției, prevăzută de art. 271 alin. (1) lit. a) CP, cu aplicarea art. 77 alin. (1) lit. a) și a art. 113 alin. (3) CP. *Faptele inculpatei Ș.*, constând în aceea că, la 05.10.2016, în jurul orei 20:00, împreună cu inculpații A., D. și B., deși a fost avertizată de comisarul F., inspectorul V., agentul șef R. și agentul L., că minora P. urmează să fie condusă la sediul Poliției municipiului Onești, pentru a fi audiată în calitate de persoană vătămată în dosarul cu nr. x/P/2016, în prezența părinților și a avocatului desemnat din oficiu, a împiedicat, fără drept, organele de urmărire penală să efectueze acest act procedural, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de obstrucționare a justiției, prevăzută de art. 271 alin. (1) lit. a) CP, cu aplicarea art. 77 alin. (1) lit. a) și d) CP. *Faptele inculpatului Ș.C.*, constând în aceea că, la 15.12.2016, fiind audiat în calitate de martor în dosarul penal nr. x/P/2016, a făcut afirmații mincinoase și nu a spus tot ce știe în legătură cu infracțiunea de obstrucționare a justiției, comisă la 05.10.2016 de către inculpații B., D., Ș. și A., și de ultraj, comisă de inculpatul A., sau referitor la împrejurările esențiale cu privire la care a fost întrebat, întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 alin. (1) CP. Cu privire la fapta de mărturie mincinoasă reținută în sarcina *inculpatului Ș.C.*, instanța a apreciat că, deși calitatea de soț al inculpatei Ș. ori relația de rudenie cu familia S. nu sunt cauze exoneratoare de răspundere penală totuși, poziția subiectivă, chiar ingrată, în care s-a aflat în calitate de martor împotriva propriei soții ori a afinilor este o împrejurare care diminuează gravitatea infracțiunii și pericolozitatea infractorului. Prin urmare, instanța a reținut această circumstanță atenuantă judiciară dând eficiență dispozițiilor art. 76 alin. (1) CP, în sensul reducerii limitelor de pedeapsă cu o treime.

Examinând **apelurile declarate în cauza împotriva sentinței**, Curtea de Apel a reținut că instanța de fond a reținut o situație de fapt, a dat faptelor comise o corectă încadrare juridică și a făcut o judicioasă individualizare a pedepselor, atât sub aspectul categoriei de pedepse aplicate, cât și al cuantumului și al modalității de executare (desigur pentru inculpații majori), precum și al categoriei de măsură educativă neprivativă de libertate și a duratei acesteia, luată împotriva inculpatului minor la data comiterii faptelor, însă a indicat greșit temeiul în drept al obligării inculpaților la plata cheltuielilor judiciare către stat și a cuantificat greșit sumele la care au fost obligați inculpații cu acest titlu.

Referitor la individualizarea pedepsei principale, cu relevanță, s-a reținut mai întâi că scopul pedepsei închisorii nu este cel de represiune și de exemplaritate, ci de puniție și de reeducare. Atunci când, în raport de modalitatea concretă de comitere a infracțiunii, atingerea adusă valorii sociale ocrotite prin norma penală de incriminare, dar și față de persoana inculpatului (starea de sănătate, vârsta, lipsa antecedentelor penale, provine din familia organizată, se bucură de bună reputație, scopul pedepsei aplicate inculpatului poate fi atins fără executarea în regim de detenție), instanța trebuie să se orienteze spre o altă modalitate de individualizare a pedepsei, sub aspectul modalității de executare. Pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de ne-

cesitatea respectării legii penale și evitarea săvârșirii altor fapte penale. În raport de situația de fapt reținută, de aspectele mai sus prezentate și de aceste criterii de individualizare, Curtea a constatat că, în cauză, sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 91 CP, respectiv: pedepsele aplicate sunt închisoarea de cel mult 3 ani, infractorii nu au mai fost condamnați anterior, aceștia și-au manifestat acordul de a presta muncă neremunerată în folosul comunității, în raport de persoanele inculpaților, de conduita avută anterior săvârșirii infracțiunilor deduse judecării, precum și de posibilitățile lor de îndreptare. De asemenea, Curtea a constatat că, în cauză, nu este incident niciunul dintre cazurile care exclude de la aplicarea dispozițiilor art. 91 alin. (1) CP, astfel că legal și temeinic instanța de fond a reținut în favoarea inculpaților circumstanțele atenuante judiciare, prevăzute de art. 75 alin. (2) lit. b) CP, și a dispus suspendarea executării pedepselor sub supraveghere. Este adevărat că, în speță, s-au reținut și circumstanțele agravante prevăzute de art. 77 alin. (1) lit. a) și d), pentru inculpații majori, și doar art. 77 alin. (1) lit. a) CP pentru inculpatul minor, însă, în conformitate cu dispozițiile art. 78 alin. (1) CP, instanța nu este obligată să aplice o pedeapsă până la maximum general și, cu atât mai puțin, atunci când acest maxim este neîndestulător, să adauge un spor, în condițiile acestui text, Codul folosind „poate”. Referitor la critica privind aplicarea art. 274 CPP, Curtea a reținut că, potrivit doctrinei și jurisprudenței în materie, fundamentul (temeiul) obligării unui inculpat la plata către stat a cheltuielilor judiciare, în aplicarea prevederilor art. 274 alin. (1) CPP, o constituie culpa sa infracțională, care subzistă și în cazul inculpatului minor căruia i se aplică o măsură educativă.

Așa fiind, prin prisma dispozițiilor art. 504 alin. (1) CPP (care fac trimitere la normele generale în materia judecării, vizând prin urmare inclusiv regimul cheltuielilor judiciare) și în condițiile în care completările și derogările reglementate de acest text de lege nu vizează prezenta instituție, s-a impus obligarea inculpatului minor, care a comis o infracțiune și căruia i s-a aplicat o măsură educativă, la plata către stat a cheltuielilor judiciare, în temeiul art. 274 alin. (1) din același act normativ. Referitor la împărțirea cheltuielilor de judecată, întrucât în cauză, în mod evident, sunt mai mulți inculpați, temeiul în drept al obligării acestora la plata cheltuielilor judiciare către stat era art. 274 alin. (1) și (2) CPP, iar nu doar art. 274 alin. (1) CPP.

Notă. 1. Pentru reținerea circumstanței prevăzute de art. 75 alin. (2) lit. b) CP în alte cauze având ca obiect infracțiunea de măturie mincinoasă, a se vedea **spețele nr. 12 și 17**.

2. *Într-o altă cauză* din jurisprudența relevantă privind săvârșirea infracțiunii de compromitere a intereselor justiției – *în varianta prevăzută de art. 277 alin. (1) CP*, s-a reținut că inculpatul M.I. (funcționar cu statut special) a divulgat, fără drept, informații confidențiale despre supravegherea și interceptarea convorbirilor ambientale pe care le cunoștea în virtutea funcției și alte asemenea procedee probatorii care îl vizau pe inculpatul C.C. și, totodată, a compromis procedeele probatorii oprind în mod intenționat aparatul de interceptare, în mod autorizat încredințat, prin aceasta îngreunând urmărirea.

În fapt, s-a reținut că, în 19.10.2014, martorul denunțator S.I. l-a contactat pe inculpatul H. pentru a achiziționa 10 cartușe de țigări la prețul de 600 de lei. În consecință, inculpatul H. i-a recomandat martorului să se întâlnească a doua zi, la domiciliul său, unde își are depozitate țigările, pentru a-i putea furniza cantitatea cerută, inculpatul și martorul furnizându-și reciproc numerele de telefon pentru a putea ține legătura în vederea stabilirii momentului la care să facă tranzacția. În 20.10.2014, inculpatul H. i-a comunicat inculpatului C.C., a cărui calitate oficială o cunoștea, că, în cursul zilei, în jurul prânzului, la domiciliul său, urmează să sosească martorul S.I., care are intenția de a cumpăra cu suma de 600 de lei, 10 cartușe de țigări netimbrate și că, în atare circumstanțe, poate fi surprins în posesia țigărilor de contrabandă de către inculpatul C.C. Conform acestei înțelegeri prealabile, inculpatul C.C. s-a deplasat cu autoturismul său personal în apropierea domiciliului inculpatului H. și s-a poziționat la pândă. Când a observat autoturismul aparținând martorului S.I. că vine dinspre domiciliul inculpatului H. a făcut semn regulamentar de oprire și, pentru că C.C. s-a prezentat în uniforma oficială, a dat de înțeles că se află în exercițiul atribuțiilor de serviciu, aspecte care reies din declarațiile ambilor inculpați. Martorul S.I. a oprit autoturismul și s-a legitimat, conjunctură în care inculpatul C.C. l-a întrebat de proveniența țigărilor aflate pe bancheta din spate a autoturismului și care se prezentau fără timbru fiscal. Inculpatul C.C., în calitate de agent șef adjunct de poliție, i-a explicat martorului că fapta sa constituie un ilicit penal și, pentru a nu fi sancționat, i-a

solicitat predarea mărfii de contrabandă și a banilor pe care a observat că îi are mariorul în buzunar. Martorul denunțator a extras din buzunarul său suma de 500 de lei și, pentru că inculpatul nu era mulțumit de suma prezentată, i-a cerut să-și golească și celălalt buzunar. Astfel, martorul denunțator S.I. a mai scos 1.000 de lei din celălalt buzunar, astfel încât inculpatul C.C. a luat de la martor, în total, suma de 1.500 de lei și cele 10 cartușe de țigări, pentru a omite înlocuirea unor sesizări de natură penală la adresa martorului denunțator. Consecutiv consumării acestui moment, inculpatul C.C., pentru a răsplăti complicitatea inculpatului H., i-a dus cele 10 cartușe de țigări, reținându-și doar banii. Martorul denunțator, îngrijorat fiind de pierderea înregistrată, s-a interesat prin comunitatea din municipiul Marghita de persoana și identitatea agentului de poliție care l-a oprit în acea zi și, astfel, a aflat că acesta este agent șef adjunct de poliție în municipiul Marghita și, cu cât mai mult a analizat circumstanțele în care i s-au luat banii și țigările, cu atât mai mult găsea argumente că inculpatul H. și cu agentul de poliție au conlucrat la pretinsa lui surprindere cu țigările de contrabandă și că, în realitate, această capcană comportă trăsăturile unei infracțiuni de corupție. Drept urmare, martorul denunțator l-a contactat pe inculpatul M.I., agent șef principal de poliție la Poliția Municipiului Marghita, formațiune ordine publică, și i-a relatat, în 21.10.2014, toate amănuntele legate de faptele consumate în 20.10.2014, descrise mai sus. Într-un final, demersurile martorului denunțator s-au concretizat în dispoziția șefului Poliției municipiului Marghita, care i-a trasat drept sarcină de serviciu și astfel l-a încredințat în mod oficial și în regim de confidență pe M.I., care era prieten cu inculpatul C.C., să se ocupe de însoțirea martorului denunțator S.I. la sediul D.G.A., S.J.A. Oradea, în vederea efectuării urmăririi penale necesare în cauză. Inculpatul M.I., pentru a sprijini activitatea de descoperire a infracțiunilor de corupție care este apanajul organului judiciar specializat și pentru că îndeplinea și funcția de șef de schimb al celor 11 agenți de siguranță publică din care face parte și inculpatul C.C., a procedat la o descriere amănunțită a personalității inculpatului, argumentând în susținerea ipotezei că denunțul pe care l-a formulat S.I. este unul credibil și că își arată toată disponibilitatea să sprijine urmărirea penală în cauză. În consecință, organele de urmărire penală i-au comunicat inculpatului M.I. că, în concordanță cu rutina programului de serviciu din ziua următoare, dar mai înainte de a fi luat de la domiciliu de inculpatul C.C., i se va monta un aparat de supraveghere și interceptare ambientală a convorbirilor, pentru a putea verifica dacă ipoteza luării mitei de la martorul denunțator S.I. este una veridică ori dacă se infirmă, fapt cu care M.I. a fost de acord, activitatea fiind în prealabil autorizată prin ordonanță.

Astfel, în 22.10.2014, în intervalul orar 05:00-05:20, un echipaj de lucrători D.G.A. i-au predat și introdus în buzunar un aparat de interceptare auditivă ambientală, în stare pornită, cu care apoi inculpatul a pornit spre locul în care urma să se întâlnească cu C.C. și apoi împreună au mers la locul de serviciu până în jurul orei 07:20, când lucrătorii D.G.A. i-au cerut inculpatului M.I. să iasă din incinta poliției și să restituie dispozitivul tehnic. S-a constatat că aparatul de interceptare a fost oprit de către inculpatul M.I. la un interval de 3 minute și 20 secunde de la pornirea dispozitivului, ceea ce denotă că acesta a acționat cu intenția de a compromite valorificarea datelor și a probelor din procedeele probatorii ce i-a fost încredințat. Inculpatul a fost atenționat că mijlocul tehnic de înregistrare este pornit. Inculpatul M.I. nu a fost sincer absolut în cursul urmăririi penale susținând că nu a oprit reportofonul, dar și că i-ar fi făcut semn colegului său că poartă asupra sa tehnica de înregistrare. Ca urmare a compromiterii înregistrării, ofițerul de caz a întocmit un proces-verbal de incident. S-a reținut că actele de urmărire penală administrate în cauză au demonstrat că inculpatul M.I. a acționat împotriva intereselor urmăririi penale, comunicând prin gesturi, dar și prin scurte convorbiri telefonice cu inculpatul C.C., pentru a-i divulga aspecte legate de procedeele probatorii ce se derulau în cauză față de acesta, cu indicarea tuturor circumstanțelor de timp, loc, mod de operare, ipotezele urmărite și alte date pe care acesta le cunoștea din poziția martorului denunțator și din discuțiile purtate cu ofițerii D.G.A., S.J.A. Oradea. Totodată, s-a reținut că inculpatul M.I. a recunoscut comiterea faptei, în declarația dată în fața instanței de fond, declarație care se coroborează parțial cu cea a inculpatului C.C., precum și cu procesul-verbal de compromitere a probei de interceptare a discuțiilor ambientale. În 11.11.2014, organele poliției judiciare specializate din cadrul D.G.A., S.J.A. Oradea au pus în aplicare mandatul de percheziție domiciliară nr. 245/2014 al Tribunalului Bihor și au pătruns în domiciliul inculpatului H. și au descoperit mai multe cantități de țigări netimbrate/nemarcate, pachete pe care le-au

ridicat depunându-le la camera de corpuri delictive. S-a reținut că fapta inculpatului H., de a vinde țigarete provenite din contrabandă, reiese și din înregistrările convorbirilor telefonice din 26.10.2014, aflate la dosar, convorbiri înregistrate în baza M.S.T. nr. 340/UP/23.10.2014, emis de Tribunalul Bihor. Constatând că au fost îndeplinite condițiile prevăzute de art. 396 alin. (2) CPP întrucât rezultă, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că faptele există, constituie infracțiune și au fost comise de inculpați, instanța de fond a dispus condamnarea acestora (C.A. Oradea, s. pen. și min., dec. pen. nr. 61/A din 08.02.2016, nepublicată).

3. În jurisprudența relevantă privind examinarea unor plângeri împotriva soluțiilor de netrimere în judecată dispuse de procuror, într-o altă cauză, procurorul de caz a dispus clasarea cauzei sub aspectul săvârșirii unor infracțiuni de corupție, abuz în serviciu și obstrucționarea justiției prevăzută de art. 271 alin. (1) CP, întrucât faptele nu există. În cuprinsul sesizării, reprezentantul persoanei vătămate a relatat că, în anul 2007, a chemat în judecată o instituție bancară pentru neînaintarea la plată a unui bilet la ordin în valoare de 4 milioane de dolari, formându-se un dosar care a fost soluționat definitiv și irevocabil prin Decizia nr. 2530/10.12.2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția a II-a civilă. Petenta a susținut că, pe parcursul judecării cauzei, avocații băncii ar fi obținut soluții favorabile prin influențarea deciziilor magistraților, uzând de metode nelegale. De asemenea, unul dintre avocați ar fi depus, în 15.12.2015, un memoriu la registratura Înaltei Curți de Casație și Justiție, încalcând normele de procedură civilă, pentru a determina instanțele să pronunțe hotărâri favorabile lui. Din analiza tuturor actelor existente la dosarul cauzei, procurorul a reținut că nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunilor reclamate. Simplele suspiciuni ale petenților, că au fost obținute hotărâri judecătorești prin intervenții la anumiți judecători, necoroborate cu niciun alt element care să le confirme, nu pot constitui elemente nici măcar pentru continuarea urmăririi penale *in personam*. De asemenea, fapta de a depune un memoriu la registratura I.C.C.J., în atenția conducerii instituției și a conducerii C.S.M., nu poate în niciun fel întruni elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu. Totodată, din toate actele existente la dosarul cauzei nu rezultă niciun element referitor la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 271 CP, referitoare la obstrucționarea justiției, *depunerea unui memoriu la registratura I.C.C.J. neputând reprezenta un fapt care ar fi putut să împiedice instanța să efectueze un act procedural (P.I.C.C.J., D.N.A., S.C.C., ordonanța nr. 465/P/2016 din 12.12.2017, menținută prin ordonanța nr. 7/II-2/2018 din 26.01.2018 a procurorului șef al S.C.C. din cadrul D.N.A.)*.

2.¹ Refuz de predare a unui bun dobândit de la autorul unei infracțiuni de tănuire. Dreptul de a nu se autoincrimina. Schimbarea încadrării juridice în infracțiunea de tănuire și incidența cauzei speciale de nepedepsire (relații de concubinaj)

2. Mărturie mincinoasă

CP, art. 271 alin. (1) lit. b), art. 273
CPP, art. 83 lit. a) și art. 99 alin. (2) teza finală

1. În speță, inculpatul a intrat în posesia telefonului mobil imediat după comiterea infracțiunii de tâlhărie. Chiar acceptând apărarea că acesta nu a cunoscut că bunul provine dintr-o tâlhărie, ci din ghicit în palmă (acțiune susceptibil a fi calificată drept infracțiune de înșelăciune), inculpatul a avut încă din primul moment reprezentarea caracterului infracțional al activității prin care coinceputa (autoarea infracțiunii de tâlhărie, n.n.) a dobândit telefonul. Așadar, în momentul în care inculpatul i-a remis concubinului coinceput telefonul mobil în vederea utilizării s-a consumat infracțiunea de tănuire, prevăzută de art. 270 alin. (1) teza I CP. Refuzul ulterior al inculpatului, de a preda bunul organelor de cercetare penală, nu poate fi calificat ca infracțiune în sensul art. 271 alin. (1) lit. b) CP, ci ca o manifestare a dreptului de a nu se autoincrimina. Tot astfel, susținerea că nu ar fi deținut niciodată telefonul respectiv ori că nu ar fi utilizat un astfel de telefon intră în conținutul infracțiunii de tănuire și nu în cel al infracțiunii de mărturie mincinoasă. În aceste condiții, instanța a dispus schimbarea încadrării juridice date prin actul de sesizare din infracțiunea de obstrucționare a justiției în infracțiunea de tănuire, reținând în același timp, incidența cauzei de nepedepsire prevăzute de

art. 270 alin. (3) CP cu referire la dispozițiile art. 177 alin. (1) lit. c) CP, cu consecința încetării procesului penal.

2. Fapta inculpatului, de a da declarații necorespunzătoare adevărului în ceea ce privește prezența coinculpatei pe raza municipiului Roman în ziua de 30.03.2015, în scopul consolidării tezei probatorii a acesteia și al sustragerii de la răspunderea penală, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 alin. (1) CP.

Jud. Roman, sent. pen. nr. 377 din 13.10.2015, nepublicată

Prin **sentința penală nr. 377 din 13.10.2015, pronunțată de Judecătoria Roman**, între alte dispoziții, s-a admis cererea formulată de Parchetul de pe lângă Judecătoria Roman în ceea ce privește încadrarea juridică dată prin actul de sesizare a instanței faptelor comise de inculpatul G. și, în consecință: în condițiile art. 386 CPP, s-a schimbat încadrarea juridică, dată prin actul de sesizare a instanței, a faptei comise de inculpat, din infracțiunea de obstrucționare a justiției, prevăzută de art. 271 alin. (1) lit. b) CP, în infracțiunea de tănuire, prevăzută de art. 270 alin. (1) teza I CP; pentru săvârșirea infracțiunii de mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 alin. (1) CP, a fost condamnat inculpatul la pedeapsa de 1 an închisoare, iar, în temeiul art. 91 CP, s-a dispus suspendarea executării pedepsei sub supraveghere și s-a stabilit un termen de supraveghere de 3 ani; în temeiul art. 16 alin. (1) lit. h) CPP, cu referire la art. 270 alin. (3) CP și la art. 177 alin. (1) lit. c) CP, a încetat procesul penal privind pe inculpat cu privire la infracțiunea de tănuire, prevăzută de art. 270 alin. (1) teza I CP, în dauna persoanei vătămate minore C.A.

Pentru a dispune astfel, prima instanță a avut în vedere că, prin **rechizitoriul nr. 1279/P/2015 din 09.06.2015**, înregistrat pe rolul Judecătoriei Roman sub nr. x/291/2015 din 11.06.2015, Parchetul de pe lângă această instanță a dispus trimiterea în judecată a inculpaților: D.M., pentru săvârșirea infracțiunii de tâlhărie, prevăzută de art. 233 CP, în dauna persoanei vătămate minore C.A.; G., pentru săvârșirea infracțiunilor concurente de obstrucționare a justiției, prevăzută de art. 271 alin. (1) lit. b) CP, și mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 alin. (1) CP, ambele cu aplicarea art. 38 alin. (1) CP.

S-a reținut prin actul de sesizare că, la 30.03.2015, în jurul orei 13:50, persoana vătămată C.A., în vârstă de 15 ani, elevă în clasa a IX-a la Colegiul Tehnic Danubiana, a plecat la finalul orelor de curs împreună cu mai mulți colegi spre gara din municipiul Roman, de unde trebuia să aștepte autobuzul pentru a merge spre casă, în comuna Horia. Ajunsă în gară, persoana vătămată a rămas singură, întrucât celelalte colege au plecat spre autogara din zona Colegiului Tehnic Miron Costin. La scurt timp, însoțită fiind de doi tineri, inculpata D.M. s-a apropiat de persoana vătămată, a prins-o de mâna stângă și a tras-o în spatele unui panou publicitar. În continuare, inculpata a început să o tragă de păr pe persoana vătămată și, prin amenințare cu acte de violență, i-a sustras acesteia din buzunarul hainei un telefon mobil marca A., suma de 4 lei, de pe deget i-a luat un inel și din urechi i-a smuls o pereche de cercei. Imediat, inculpata a fugit spre str. Ștefan cel Mare împreună cu cei doi tineri care, în timpul comiterii faptei, au stat la o distanță apropiată de inculpată. Conform raportului de expertiză medico-legală nr. AI/R/26/26.05.2015, persoana vătămată C.A. a prezentat contuzie mâna stângă cu edem, durere și impotență funcțională, leziuni ce au necesitat pentru vindecare 2-3 zile de îngrijiri medicale.

Din convorbirile telefonice înregistrate în baza unui mandat de supraveghere tehnică rezultă că atât inculpata D.M., cât și concubinul acesteia, inculpatul G., au purtat discuții de pe telefonul mobil cu mai multe persoane. Fiind audiat în calitate de martor, G. a declarat că, la 30.03.2015, concubina sa se afla la locuința părinților săi din localitatea Florești, județul Prahova. De asemenea, acesta a refuzat să predea organelor de poliție telefonul sustras și a afirmat în mod mincinos că, din 30.03.2015 și până în prezent, nu a deținut nici un telefon marca A. Inculpatul G. a negat comiterea infracțiunilor în declarația de martor din 21.04.2015, susținând că, în 30.03.2015, în jurul orei 14:00-14:10, s-a aflat la domiciliu împreună cu mătușa sa din municipiul Galați, venită în vizită. În ziua respectivă inculpata nu era acasă, fiind plecată la mama sa în comuna Florești, județul Prahova, încă din 25.03.2015, în vederea organizării pomenirilor pentru tatăl său decedat. Inculpatul a mai precizat că deține numărul de telefon X, având încheiat un abonament cu firma R., dar și că inculpata folosește ocazional

acest număr, precum și faptul că, începând din 30.03.2015, nu a deținut vreun telefon mobil marca A. cu carcasă de culoare neagră, menținându-și această susținere inclusiv după ce i-au fost arătate fotografiile cu acest tip de aparat și i s-a precizat că din probele administrate rezultă că a utilizat telefonul sustras de la persoana vătămată.

La 01.05.2015, în condițiile în care organele de poliție s-au deplasat la locuința inculpaților pentru a pune în executare un mandat de aducere emis pe numele inculpatei, s-a constatat că aceasta nu se află la domiciliu, G. precizând că ar fi plecat în Anglia, aflându-se într-o locație necunoscută. Inculpatul a reiterat ulterior această susținere, la 11.05.2015, când a fost chestionat cu privire la locul în care se află inculpata, ocazie cu care a declarat că aceasta este în străinătate și nu poate reveni în țară din cauza lipsei banilor. În declarația de suspect dată la 01.05.2015, a menționat că, în perioada 30.03-01.05.2015, nu a deținut și nici nu a folosit în vreun moment telefonul mobil marca A., sustras de la persoana vătămată. În declarația de inculpat din aceeași dată și-a menținut în totalitate susținerile. În cursul judecății, inculpatul a revenit asupra acestei declarații, susținând că, după aproximativ 3 zile, inculpata i-a spus că a ghicit unei fete în zona Oficiului Stării Civile, lângă un magazin de îmbrăcăminte pentru copii, și a primit în schimb un telefon mobil. Inculpata a fost plecată din municipiul Roman la mama sa în comuna Florești, județul Prahova timp de aproximativ 3 săptămâni, după Paște. Când a revenit în municipiul Roman (cu o zi înainte de a fi arestată), a fost chemată și audiată în calitate de martor, nicidecum ca autoare a unei presupuse infraacțiuni de tâlhărie. După obținerea telefonului prin ghicit, acesta a rămas la locuința inculpaților, fiind folosit mai mult de copii pentru jocuri. În cele din urmă, aceștia l-au spart, astfel că l-a aruncat, nemaifiind în posesia sa în momentul audierii de către organele de poliție.

Analizând probele, instanța de fond a reținut următoarea **situație de fapt**. Persoana vătămată locuiește în comuna Horia, județul Neamț, și este elevă la Colegiul Tehnic „D.” din municipiul Roman. Pentru a se deplasa de la domiciliu la unitatea școlară și înapoi, persoana vătămată utilizează mijloacele de transport în comun, luând de obicei autobuzul din stația situată pe str. Sucedava, în apropierea unui complex comercial. În ziua de 30.03.2015, a ieșit de la cursuri cu un grup de colegi în jurul orei 13:50 și s-au deplasat împreună până în zona stației CFR Roman. De aici, colegii persoanei vătămate au pornit spre stația de autobuz din fața Colegiului Tehnic „M.C.” de pe str. Ștefan cel Mare (urmând să se deplaseze în localitățile limitrofe din partea de nord a municipiului Roman), iar persoana vătămată s-a îndreptat singură, în direcția opusă, cu intenția de a aștepta autobuzul în fața fostului Oficiu Poștal din apropierea gării, în partea de sud a parcului. În timp ce aștepta autobuzul în fața panoului publicitar în formă de cub, a fost abordată de inculpata D.M., care mai era însoțită de 2 tineri care au rămas, însă, la o oarecare distanță, neintervenind. Inculpata a tras-o pe persoana vătămată de brațul stâng, strângând-o cu putere și conducând-o în spatele panoului publicitar, într-o zonă cu vizibilitate redusă. Aici a prins-o cu mâna de păr, spunându-i să nu țipe, moment în care persoanei vătămate i-a sunat telefonul mobil pe care îl avea în buzunar. Inculpata i-a dat drumul la păr, introducându-și mâna în buzunarul persoanei vătămate și scoțându-i telefonul mobil marca A., cu carcasă de culoare neagră, și suma de 4 lei. În continuare, inculpata a căutat în ghiozdanul persoanei vătămate, dar, întrucât a găsit numai cărți și caiete, l-a aruncat pe pământ, după care i-a scos de pe deget un inel, iar din urechi o pereche de cercei. Persoana vătămată a relevat că bijuteriile nu erau din aur și nici valoroase, iar cerceii nu erau prevăzuți cu încheietoare, fiind ușor de scos din lobul urechii fără a provoca rănirea acestuia. După ce a intrat în posesia bunurilor, inculpata s-a îndepărtat cu pas alergător spre sediul Detașamentului de pompieri Roman, împreună cu cei doi bărbați, care rămăseseră la câțiva metri distanță și nu interveniseră în activitatea infracțională. Inculpata s-a deplasat la domiciliu, iar în perioada următoare a utilizat telefonul mobil, atât ea personal, cât și concubinul său.

În urma acțiunii inculpatei, persoana vătămată a suferit o contuzie a mâinii stângi cu edem, durere și impotență funcțională, leziune ce a necesitat pentru vindecare 2-3 zile de îngrijiri medicale, potrivit certificatului medico-legal nr. A1/R/26 din 26.05.2015, eliberat de Cabinetul Medico-Legal Roman.

În cursul aceluiași zile, persoana vătămată și reprezentanta legală C.G. s-au prezentat la sediul Poliției municipiului Roman, reclamând comiterea faptei de tâlhărie. Organele de poliție au dispus în aceeași zi începerea urmăririi penale, iar în vederea identificării autoarei s-a soli-

citat autorizarea supravegherii tehnice a telefonului mobil sustras. Prin încheierea nr. 13/I din 31.03.2015 (dosar nr. 1676/291/2015), judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Judecătoriei Roman a dispus supravegherea tehnică a telefonului mobil marca A., prin interceptarea și înregistrarea convorbirilor și a comunicărilor telefonice, respectiv localizarea și urmărirea terminalului mobil. În urma punerii în executare a M.S.T. nr. 28/UP și 29/UP din 31.03.2015 s-au interceptat, începând cu 04.04.2015, mai multe convorbiri telefonice purtate de inculpați pe aparatul sustras de la persoana vătămată, utilizându-se portul cu seria IMEI x și cartela SIM prepaid cu nr. x aparținând inculpatului G. Mai mult, la 07.04.2015, inculpatul a primit un mesaj prin care i s-a solicitat plata contravalorii unei facturi. În urma cercetărilor, s-a stabilit că factura menționată a fost emisă către inculpatul G. și reflectă valoarea serviciilor audio-vizuale prestate în perioada ianuarie-martie 2015. Ca atare, inculpatul deține de mai mult timp cartela SIM cu nr. de apel x, atât timp cât acesta a fost folosit ca număr de contact în vederea derulării raporturilor contractuale cu operatorul de telefonie. La 21.04.2015, inculpatul G. a fost audiat ca martor, însă a negat că ar fi deținut ori ar fi utilizat în vreun moment telefonul respectiv.

În drept, instanța a apreciat că, în raport de probatoriul administrat în cauză, vinovăția inculpaților este pe deplin probată. Cu privire la inculpatul G., instanța a observat că, în mod constant, în cursul urmăririi penale, acesta a negat că s-ar fi aflat în vreun moment în posesia telefonului mobil sustras de la persoana vătămată ori că l-ar fi folosit (mai mult, a declarat că nu a deținut niciodată un telefon marca A.). Datele obținute în urma supravegherii tehnice atestă, însă, că ambii inculpați au utilizat, în cursul lunii aprilie 2015, telefonul mobil în discuție cu cartela SIM deținută până în acel moment de inculpat. În cursul judecății, de asemenea tot fără o explicație rezonabilă, inculpatul a revenit asupra apărărilor anterioare, susținând că inculpata ar fi adus telefonul la domiciliu, spunându-i că l-a obținut din „ghiceală”, și chiar i-a furnizat informații amănunțite (a ghicit unei tinere în zona Oficiului Stării Civile, în apropierea unui magazin cu articole de îmbrăcăminte pentru copii). Având în vedere că inculpata obișnuia să practice ghicitul în palmă și alte activități la limita legii (înșelăciuni cu bijuterii din alamă), apare ca fiind neverosimilă dorința acesteia de a-i oferi concubinului atât de multe amănunte în legătură cu o activitate în urma căreia ar fi obținut suma 50 de lei. Inculpatul a intrat în posesia telefonului mobil imediat după comiterea infracțiunii de tâlhărie. Chiar acceptând apărarea că acesta nu a cunoscut că bunul provine dintr-o tâlhărie, ci din ghicit în palmă (acțiune susceptibilă a fi calificată drept infracțiune de înșelăciune), este de remarcat că inculpatul a avut încă din primul moment reprezentarea caracterului infracțional al activității prin care coinculpata a dobândit telefonul. Așadar, în momentul în care inculpata i-a remis concubinului coinculpat telefonul mobil, în vederea utilizării, s-a consumat infracțiunea de tănuire, prevăzută de art. 270 alin. (1) teza I CP. Refuzul ulterior al inculpatului de a preda bunul organelor de cercetare penală nu poate fi calificat ca infracțiune, în sensul art. 271 alin. (1) lit. b) CP, ci ca o manifestare a dreptului de a nu se autoincrimina [potrivit art. 83 lit. a) și art. 99 alin. (2) teza finală CPP]. Tot astfel, susținerea că nu ar fi deținut niciodată telefonul respectiv ori că nu ar fi utilizat astfel de telefon intră în conținutul infracțiunii de tănuire și nu în cel al infracțiunii de mărturie mincinoasă. În aceste condiții, potrivit art. 386 CPP, instanța a dispus schimbarea încadrării juridice date prin actul de sesizare, din infracțiunea de obstrucționare a justiției în infracțiunea de tănuire. În același timp, se reține incidența cauzei de nepedepsire prevăzute de art. 270 alin. (3) CP, cu referire la dispozițiile art. 177 alin. (1) lit. c) CP, așa încât s-a dispus încetarea procesului penal cu privire la infracțiunea de tâlhărie, conform art. 16 alin. (1) lit. h) CPP. Fapta inculpatului G., de a da declarații necorespunzătoare adevărului în ceea ce privește prezența coinculpatei pe raza municipiului Roman în ziua de 30.03.2015, în scopul consolidării tezei probatorii a acesteia și al sustragerii de la răspunderea penală, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 alin. (1) CP.

Notă. 1. Sentința penală nr. 377 din 13.10.2015 a rămas definitivă prin decizia penală nr. 23/A din 12.01.2016 a Curții de Apel Bacău, Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie, nepublicată, prin care a fost respins ca nefondat apelul inculpatului.

2. În ceea ce privește săvârșirea infracțiunii de mărturie mincinoasă, instanța de apel a reținut că, în speță, este îndeplinită cerința privitoare la împrejurările esențiale asupra cărora inculpatul trebuia să răspundă. Sunt esențiale împrejurările care pot servi la aflarea adevărului

și la justa soluționare a cauzei. Obiectul cauzei civile constă în infracțiunea de tâlhărie, astfel că existența sau inexistența vinovăției inculpatei constituie o împrejurare esențială. În cauza penală, putea servi la aflarea adevărului împrejurarea că inculpata se afla în Roman la data săvârșirii faptei și că a folosit telefonul sustras de la persoana vătămată. Inculpatul a săvârșit fapta cu intenție întrucât, luând cunoștință de prezența inculpatei în municipiul Roman, precum și folosind un telefon primit de la aceasta, a dat declarații în care a negat aceste aspecte. Așa fiind, Curtea a constatat că întregul material probator, administrat pe parcursul procesului penal, dovedește dincolo de orice îndoială existența infracțiunii de măturie mincinoasă și vinovăția inculpatului față de aceasta.

Capitolul al II-lea. Mărturia mincinoasă

3. ¹ Raport de subsidiaritate față de infracțiunea de favorizare

2. Succesiune de legi penale. Lipsa pericolului social. Achitare în temeiul art. 18¹ CP 1969

CP 1969, art. 18¹, art. 260 alin. (1)

1. Spre deosebire de incriminarea infracțiunii de mărturie mincinoasă, cea de favorizare are în vedere ajutorul dat unui infractor după comiterea infracțiunii în general și nu aspectele particulare ale acestui ajutor. Pentru acest motiv, infracțiunea de favorizare a infractorului are un caracter subsidiar, activitatea de favorizare a unui infractor încadrându-se în dispozițiile art. 264 CP 1969 numai dacă nu prezintă vreunul dintre aspectele particulare pe care Codul penal le incriminează distinct.

2. În speță este aplicabil art. 18¹ CP 1969, întrucât fapta fiecăruia dintre inculpați [prevăzută de art. 260 alin. (1) CP 1969] nu prezintă, în concret, gradul de pericol social al unor infracțiuni deoarece aceștia au declarat necorespunzător adevărului motivați de afecțiunea pe care, în calitate de frate, respectiv soție, i-o poartă inculpatului în favoarea căruia au declarat. Totodată, nu au antecedente penale, sunt cunoscuți cu un comportament adecvat în familie și în societate și, chiar dacă nu au recunoscut comiterea faptelor, au manifestat interes pentru derularea procedurilor, răspunzând la chemările instanțelor.

C.A. Suceava, s. pen. și min., dec. pen. nr. 837/A din 18.09.2017, nepublicată

Prin **sentința penală nr. 186 din 15.12.2016, pronunțată de Judecătoria Vatra Dornei**, a fost condamnat inculpatul O.A. la pedepsele de: 6 luni închisoare, pentru săvârșirea infracțiunii de conducere pe drumurile publice a unui autovehicul de către o persoană al cărei permis de conducere este anulat, prevăzută de art. 86 alin. (2) din O.U.G. nr. 195/2002, respectiv 1 an închisoare, pentru săvârșirea infracțiunii de conducere pe drumurile publice a unui autovehicul de către o persoană având o alcoolemie de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge, prevăzută de art. 87 alin. (1) din O.U.G. nr. 195/2002, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei rezultante. Totodată, au fost condamnați, la pedeapsa de 6 luni închisoare fiecare, inculpații O.V. și O.C., pentru săvârșirea infracțiunii de mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 260 alin. (1) CP 1969.

În fapt, astfel cum s-a reținut și prin rechizitoriu, instanța a reținut în esență că, la 24.10.2013, în jurul orei 04:00, inculpatul O.A. a condus o autoutilitară pe drumurile publice, deși avea permisul de conducere anulat și era sub influența băuturilor alcoolice, și a fost implicat într-un accident de circulație soldat cu vătămarea corporală a lui M. Ulterior a părăsit locul faptei, fiind identificat în jurul orei 09:10, ocazie cu care s-a constatat că avea permisul de conducere anulat și o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge. S-a mai reținut că inculpații O.C. și O.V., cu ocazia audierii în calitate de martori în dosarul penal nr. 735/P/2015, au declarat în mod mincinos, pentru a-l scăpa de răspundere penală pe inculpatul O.A.

Examinând **apelurile declarate în cauză**, Curtea de Apel a dispus achitarea inculpaților O.C. și O.V. în temeiul art. 19 din Legea nr. 255/2013, raportat la art. 18¹ alin. (1) CP 1969 (conform căruia nu constituie infracțiune fapta prevăzută de legea penală dacă, prin atingerea minimă adusă uneia din valorile apărute de lege și conținutul ei concret, fiind lipsită în mod vădit de importanță, nu prezintă gradul de pericol social al unei infracțiuni). În aprecierea, în concret, a gradului de pericol social, trebuie să se țină seama, potrivit alin. (2) al aceluiași articol, de modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care a fost comisă, de urmarea produsă, precum și de persoana și conduita făptuitorului. Astfel, Curtea a aplicat fiecăruia câte o sancțiune administrativă a amenzii în cuantum de 1.000 de lei. Pornind de la conținutul prevederilor art. 18¹ CP 1969, Curtea a reținut că textul mai sus-men-

ționat nu condiționează aprecierea faptei ca lipsită de gradul de pericol social al unei infracțiuni de existența antecedentelor penale, fiind suficientă îndeplinirea numai a unora dintre elementele enumerate de text, dacă acestea, prin ele însele, conduc la concluzia că fapta nu este infracțiune.

Față de toate actele și lucrările dosarului, având în vedere și perioada de timp de circa 4 ani scursă de la data canționării lor în sfera ilicitului penal (de natură a-i determina să conștientizeze pe deplin consecințele negative ale încălcării legii), Curtea a constatat că, în speță, este aplicabil art. 18¹ CP 1969 întrucât fapta fiecăruia dintre inculpații O.C. și O.V. [prevăzută de art. 260 alin. (1) CP 1969] nu prezintă, în concret, gradul de pericol social al unor infracțiuni. Astfel, deși inculpatul O.A. a condus pe drumurile publice un autoturism deși avea permisul anulat, fapta a avut loc pe timp de noapte, când traficul era foarte redus, inculpatul prezentând cunoștințele tehnice necesare acestei activități, astfel că nu se poate presupune în mod automat că ar fi pus în pericol iminent siguranța circulației rutiere. În legătură cu inculpații O.C. și O.V., aceștia au declarat necorespunzător adevărului motivați de afecțiunea pe care, în calitate de frate, respectiv soție, i-o poartă inculpatului O.A., nu au antecedente penale, sunt cunoscuți cu un comportament adecvat în familie și în societate și, chiar dacă nu au recunoscut comiterea faptelor, au manifestat interes pentru derularea procedurilor, răspunzând la chemările instanțelor.

În prealabil, Curtea a respins cererea inculpaților, de schimbare a încadrării juridice a faptei, din cea de mărturie mincinoasă în cea de favorizare, prevăzută de art. 264 alin. (1) CP 1969. Astfel, deși li s-a pus în vedere că, dacă nu vor spune adevărul, vor fi pedepsiți pentru mărturie mincinoasă, anterior luării, sub jurământ, a declarațiilor, inculpații O.C. și O.V. au relatat aspecte care, în realitate, nu au avut loc (și care vizează împrejurări esențiale pentru cauză). Procedând în maniera arătată, ei au devenit subiecți activi ai faptei de mărturie mincinoasă (întrunite fiind elementele ei constitutive, atât sub aspectul laturii obiective, cât și a celei subiective). Infrațiunea de favorizare a infractorului, în reglementarea prevăzută de art. 264 alin. (1) CP 1969, presupune, sub aspectul conținutului ei constitutiv, existența unui ajutor dat cu intenție unui infractor, fără o înțelegere prealabilă sau concomitentă săvârșirii de către acesta a infracțiunii pentru a zădărnici, după caz, urmărirea penală, judecata sau executarea pedepsei. Spre deosebire de incriminarea infracțiunii de mărturie mincinoasă, incriminarea prevăzută de acest text de lege are în vedere ajutorul dat unui infractor după comiterea infracțiunii în general și nu aspectele particulare ale acestui ajutor. Pentru acest motiv, infracțiunea de favorizare a infractorului are un caracter subsidiar, activitatea de favorizare a unui infractor încadrându-se în dispozițiile art. 264 CP 1969 numai dacă nu prezintă vreunul dintre aspectele particulare pe care Codul penal le incriminează distinct. Or, activitatea inculpaților O.C. și O.V. se circumscrie tipicității infracțiunii de mărturie mincinoasă, reglementată ca atare în mod distinct de prevederile art. 260 alin. (1) CP 1969.

Notă. 1. Problematika corectei încadrări juridice a faptei unei persoane audiate ca martor de a face afirmații mincinoase sau de a nu spune tot ce știe în legătură cu faptele sau împrejurările esențiale cu privire la care a fost întrebată a fost tranșată prin *Decizia nr. 1/2019 a I.C.C.J., compl. RIL*, publicată în M. Of. nr. 187 din 08.03.2019, prin care instanța supremă a stabilit cu caracter obligatoriu că fapta astfel comisă întrunește numai elementele de tipicitate ale infracțiunii de mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 alin. (1) CP, nu și a infracțiunii de favorizare a făptuitorului. În considerentele aceste decizii, menită a unifica practica judiciară, s-a reținut că „(...) infracțiunea de favorizare a făptuitorului are caracterul de incriminare generală, neputându-se reține un concurs ideal de infracțiuni în ipoteza unei pretense declarații mincinoase între infracțiunea de favorizare a făptuitorului și infracțiunea de mărturie mincinoasă, aceasta din urmă având caracterul unei norme speciale, astfel că se aplică principiul *specialia generalibus derogant*. Favorizarea are caracterul de incriminare generală, dar subsidiară, între infracțiunile de favorizare a făptuitorului și cea de mărturie mincinoasă existând un raport de subsidiaritate de tipul infracțiune generală – infracțiune specială, astfel că presupusul ajutor dat de către inculpatul X nu poate primi calificarea juridică de favorizare a făptuitorului, câtă vreme legiuitorul, prin dispozițiile Codului penal, a incriminat o ipoteză specială de favorizare, în cazul nostru, cea de mărturie mincinoasă. Infrațiunea de favorizare a făptuitorului nu poate fi reținută decât atunci când nu există alte incriminări speciale ale favorizării, cum este și mărturia mincinoasă. În cazul infracțiunilor contra înfăptuirii justiției care, prin

specificul lor, se pot prezenta ca formă aparte de favorizare, ele își păstrează autonomia și nu pot da naștere unui concurs de infracțiuni doar pentru că, în urma efectelor produse, au împiedicat sau îngreunat cercetările într-o cauză penală.”

După pronunțarea acestei decizii, în practică, majoritatea instanțelor au procedat la schimbarea încadrării juridice în sensul reținerii doar a *infracțiunii de mărturie mincinoasă*. Acest reflex nu se impune însă în toate cazurile. Astfel, în jurisprudența Înaltei Curți, s-a arătat, contrar opiniei Ministerului Public, că Înalta Curte apreciază, însă, că rezolvarea problemei de drept regăsite în Decizia nr. 1/2019 a Înaltei Curți *nu impune, în mod automat, și schimbarea încadrării juridice a faptelor deduse judecății în speță*, dintr-o pluralitate de infracțiuni sub forma concursului ideal între infracțiunile prevăzute de art. 273 alin. (1) CP și art. 269 alin. (1) CP, în infracțiunea unică de mărturie mincinoasă. Obiectul judecății include două presupuse infracțiuni concurente, descrise explicit în rechizitoriul întocmit anterior pronunțării deciziei instanței supreme, astfel că o justă și integrală soluționare a cauzei penale impune pronunțarea unei soluții adecvate pentru fiecare din cele două infracțiuni deduse judecății.

Decizia de recurs în interesul legii dezleagă problematica raportului dintre mărturia mincinoasă și favorizarea făptuitorului, prin sublinierea relației de subsidiaritate ce există între incriminarea specială (art. 273 CP) și incriminarea generală (art. 269 CP) și exclude, pe cale de consecință, eventuala reținere concomitentă a celor două infracțiuni în cazul faptelor unice de genul celei imputate în speță. O atare dezlegare conduce la concluzia că nu este întrunită o cerință de tipicitate proprie infracțiunii de favorizare a făptuitorului – și anume inexistența altei norme de incriminare care să sancționeze penal acea formă particulară de ajutor, devenind, astfel, incident, impedimentul la exercitarea acțiunii penale prevăzut de art. 16 alin. (1) lit. b) teza I CPP.

Prin urmare, în baza art. 386 alin. (1) CPP, Înalta Curte a respins cererea formulată de Ministerul Public, privind schimbarea încadrării juridice a faptelor deduse judecății, din infracțiunile de mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 alin. (1) CP și favorizarea făptuitorului, prevăzută de art. 269 alin. (1) CP, în infracțiunea de mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 alin. (1) CP. În baza art. 16 alin. (1) lit. b) teza I CPP, a achitat pe inculpatul R. sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 alin. (1) CP, și favorizarea făptuitorului, prevăzută de art. 269 alin. (1) CP (*I.C.C.J., compl. 5 jud., dec. pen. nr. 202/A din 26.10.2020, nepublicată*).

2. Dincolo de soluția instituită prin *Decizia RIL nr. 1/2019 a I.C.C.J., obligatorie de urmat pentru instanțe*, trebuie reținut că acest caracter de normă generală și, deci subsidiară, al infracțiunii de favorizare a infractorului *presupune* că, dacă însă ajutorul este dat sub forma unei mărturii mincinoase, se va reține doar această din urmă infracțiune. *Nu este exclus* concursul între cele două infracțiuni, dar o asemenea situație o putem regăsi doar în cazul în care ajutorul se realizează într-o modalitate care constituie prin ea însăși infracțiune, dar conținutul constitutiv al acesteia este diferit de cel al favorizării (de exemplu, atunci când se falsifică un act de identitate pentru a ajuta o persoană în scopul arătat la art. 269 CP).

3. În *practica judiciară dezvoltată anterior apariției Deciziei RIL nr. 1/2019*, s-a hotărât – în opinia noastră, *eronat* – că faptele inculpatului D.M., constând în aceea că, în 20.11.2013, a dat o declarație olografă în cauza privind comiterea de către B.A. a unor infracțiuni la regimul circulației rutiere, prin care a afirmat că el este cel care în 10.10.2013 a condus autoturismul pe drumurile publice din municipiul Brașov cu ocazia depistării de către agenții de poliție, și nu B.A., cum de altfel s-a întâmplat în realitate, iar în declarațiile date în calitate de martor în 10.10.2014 și 30.03.2015, în cauza ce avea ca obiect comiterea, de către B.A., a unor infracțiuni la regimul circulației rutiere, a afirmat în mod mincinos că el este cel care a condus autoturismul în 10.10.2013 imediat anterior depistării lui B.A. de către agenții de poliție, și nu B.A., cum de altfel s-a întâmplat în realitate, declarații date în scopul evident de a-l favoriza pe B.A., întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii continuate de favorizare a făptuitorului, prevăzută de art. 269 alin. (1) CP, cu aplicarea art. 35 alin. (1) CP, text de lege în temeiul căruia a fost condamnat la pedeapsa amenzii penale. În ceea ce privește încadrarea juridică a infracțiunilor reținute în sarcina inculpatului D.M., instanța a apreciat că faptele nu pot să întrunească în același timp și elementele constitutive ale infracțiunii de mărturie mincinoasă și de favorizare a făptuitorului, în cauză fiind vorba de aceeași rezoluție infracțională și de mai multe acțiuni, motiv pentru care, în temeiul art. 386 CPP, a admis cererea formulată de Ministerul

Public și a dispus schimbarea încadrării juridice a infracțiunilor reținute prin rechizitoriul în sarcina inculpatului D.M., din mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 alin. (1) CP, cu aplicarea art. 35 alin. (1) CP (2 acte materiale), și favorizare a făptuitorului, prevăzută de art. 269 alin. (1) CP, cu aplicarea art. 35 alin. (1) CP (2 acte materiale), toate cu aplicarea art. 38 alin. (1) CP, în infracțiunea de favorizare a făptuitorului, prevăzută de art. 269 alin. (1) CP, cu aplicarea art. 35 alin. (1) CP (*C.A. Brașov, s. pen., dec. pen. nr. 466/Ap din 26.05.2017, nepublicată*).

4. În schimb, în mod corect, într-o altă cauză din jurisprudența aceleiași curți, s-a reținut că fapta inculpatei B. care, în 27.04.2017 și 15.05.2017, audiată fiind ca martor în cauza ce a avut ca obiect uciderea lui G.C. din 09.04.2017, a dat declarații mincinoase în sensul că și-a retractat declarațiile inițiale prin care a spus că, în seara de 09.04.2017, în casa sa și a concubinului său G.I., victima G.C. i-a pus mâna pe fund, după care a plecat fiind urmat de G.I. (care a aflat de avansurile făcute de victimă concubinei sale de la aceasta și de la băiatul lor minor), G.I. lipsind jumătate de oră și, la întoarcere, spunând că l-a lovit pe G.C. cu o bătă, și de asemenea, în 27.04.2017, a mințit când a declarat că, în noaptea de 09/10.04.2017, G.M. ar fi venit la ea și la G.I. acasă și aceștia doi ar fi ieșit afară din casă pentru vreo 5 minute, întrunește elementele constitutive doar ale infracțiunii de mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 alin. (2) lit. d) CP, nu și ale infracțiunii de favorizare, reținută în concurs ideal prin rechizitoriul. Pentru a reține această încadrare juridică, instanța de fond a avut în vedere că acțiunile ce se impută inculpatei prin actul de trimitere în judecată se circumscriu doar faptei penale de mărturie mincinoasă, nu și celei de favorizare a infractorului, neexistând practic în învinuire niciun act care să susțină latura obiectivă a infracțiunii de favorizare. Potrivit rechizitoriului, conținutul celor două infracțiuni reținute în sarcina inculpatei este identic. Caracterul de normă generală și, deci, subsidiară, a infracțiunii de favorizare a infractorului presupune că, dacă ajutorul este dat sub forma unei mărturii mincinoase, se va reține doar această din urmă infracțiune. Nu este exclus concursul între cele două infracțiuni, dar o asemenea situație o putem regăsi doar în cazul în care ajutorul se realizează într-o modalitate care constituie prin ea însăși infracțiune, dar conținutul constitutiv al acesteia este diferit de cel al favorizării (de exemplu, atunci când se falsifică un act de identitate pentru a ajuta o persoană în scopul arătat la art. 269 CP). În mod corespunzător, având în vedere considerentele ce au condus la schimbarea încadrării juridice în privința inculpatei B. și înlăturarea infracțiunii de favorizare din încadrarea juridică, instanța a apreciat că fapta inculpatului G.I. care, în timp ce se afla în arestul I.P.J. Brașov (fiind arestat din 10.04.2017 pentru uciderea lui G.C.), prin intermediul unei convorbiri telefonice cu concubina sa B., i-a cerut acesteia să dea declarații mincinoase ca martor în cauza penală ce a avut ca obiect uciderea lui G.C., în sensul de a declara că, în noaptea de 09/10.04.2017, la ei acasă a venit G.M., acesta împreună cu G.I. ieșind afară din casă pentru vreo 5 minute, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de instigare la mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 47, raportat la art. 273 alin. (2) lit. d) CP (*Trib. Brașov, s. pen., sent. pen. nr. 93/S din 08.06.2018, nepublicată, definitivă sub aspectele arătate*). Similar, a se vedea *C.A. Brașov, s. pen., dec. pen. nr. 732/Ap din 13.11.2018, nepublicată*.

În același sens, într-o altă cauză, Înalta Curte a schimbat încadrarea juridică din infracțiunile de mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 alin. (1) CP, și favorizarea făptuitorului, prevăzută de art. 269 alin. (1) CP, în *infracțiunea unică de mărturie mincinoasă*, prevăzută de art. 273 alin. (1) CP, pentru care, în temeiul art. 16 alin. (1) lit. c) CPP, a dispus achitarea inculpatei. Astfel, parchetul a reținut în acuzare că fapta inculpatei F.C., constând în aceea că, fiind audiată în calitate de martor la 25.04.2017 de Înalta Curte de Casație și Justiție în dosarul penal nr. 278/1/2015 (privind pe inculpații C.T., A.I., S.P. și alții, dosar format urmare a rechizitoriului din dosarul nr. 63/P/2012 al D.N.A., S.T. Brașov), în depoziția luată sub jurământ a făcut declarații necorespunzătoare adevărului și nu a spus tot ce știa în legătură cu fapte și împrejurări esențiale ale cauzei asupra cărora a fost întrebată, care s-au referit la participația penală a inculpatului C.T. (care a pretins suma de 2.500.000 de euro pentru a interveni pe lângă funcționarii publici de la Direcția Silvică Bacău și O.C.P.I. Bacău, în scopul de a-i determina să-și încalce atribuțiile de serviciu în legătură cu punerea în executare a deciziei nr. 231/17.04.2012 a Tribunalului Covasna), prin care a contrazis și aspectele înveredate în faza de urmărire penală (în declarația dată în calitate de martor la 16.01.2015),

respectiv cu privire la împrejurările în care s-a încheiat contractul de asistență juridică nr. 365735/02.11.2012 între S.P., prin mandatar V.I., și SCA C. și asociații, precum și cu privire la modul de audiere și consemnare a declarațiilor date ca martor în faza de urmărire penală, declarând, necorespunzător adevărului, că: înainte de a aplica ștampila cu semnătura lui C. pe contractul de asistență juridică, nu și-a amintit dacă a primit un feedback din partea acestuia, deși, de regulă, prezenta aceste contracte printr-un e-mail trimis la care primea sau nu un feedback în raport de urgență, nu și-a amintit exact dacă a trimis și acest contract înainte de semnare; onorariul s-a calculat la valoarea tranzacției și nu și-a amintit să existe în documentele firmei acel calcul matematic pe care l-a aplicat pentru calcularea onorariului din acest contract, că au fost calculele sale și că nu a stabilit onorariul de 2.000.000 de euro menționat în contractul de asistență juridică nr. 365735/02.11.2012 în urma unui calcul matematic pe care l-a obținut ca urmare a indicațiilor primite de la C.T. care i-a spus să stabilească onorariul la această valoare având grijă să nu depășească 5% din valoarea sumei specificate în antecontractul de vânzare-cumpărare încheiat între V. și S. și că nu a corespuns adevărului nici afirmația că a transmis prin email contractul având trecut onorariul de 2.000.000 de euro lui C.T. care și-a dat acordul pentru încheierea contractului; în ceea ce privește declarația de martor de la D.N.A., S.T. Brașov din 16.01.2015, după ce a dat prima declarație în fața unui comisar de poliție, a fost chemată de procuror și a fost amenințată, spunându-i-se dacă are avocat care să vină în două ore și că există posibilitatea să fie luate măsuri preventive împotriva sa ori a lui C.T. urmare a declarației pe care a dat-o, că a fost obligată să detalieze aspecte din parcursul său profesional, că a fost obligată să detalieze aspectele din prima declarație cu privire la contractul de asistență juridică și că amenințările au constatat în aceea că i s-a sugerat să spună anumite chestiuni în completarea declarației pe care le-a spus pentru că a fost pusă sub presiune; întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 alin. (1) CP (și ale infracțiunii de favorizare, infracțiune eliminată de instanță prin schimbarea încadrării juridice).

Înalta Curte a constatat că martora (inculpata F.C.) a dat declarație asupra faptelor cercetate în faza judecătii în fond, revenind asupra unor aspecte relatate în cursul urmăririi penale, reduse ca pondere și lipsite de relevanță, neesențiale faptului cercetat ori adăugând și nuanțând altele. Martora nu a refuzat a da declarații în legătură cu cele cercetate, ci a precizat că nu își amintește anumite aspecte ori împrejurări. Astfel, audierea ce a generat inculparea sa a avut loc la 25.04.2017, de Înalta Curte de Casație și Justiție, în dosarul penal nr. 278/1/2015 (privat urmare pe inculpații C.T., A.I., S.P. și alții, dosar format urmare a rechizitoriului nr. 63/P/2012 al D.N.A., S.T. Brașov). În cursul acestei audieri din 25.04.2017, martora F.C. a revenit, în parte, pe aspecte reduse ca întindere și colaterale bazei factuale cercetate, asupra celor învederate în faza de urmărire penală, în declarația din 16.01.2015, ambele audieri vizând împrejurările în care s-a încheiat contractul de asistență juridică nr. 365735/02.11.2012 și s-a stabilit onorariul. Înalta Curte a reținut că martora (inculpata F.C.), audiată la circa 5 ani după încheierea contractului, a relatat aspecte legate de modalitatea încheierii contractului de asistență juridică și maniera determinării cuantumului onorariului, în limitele pe care și le amintea („a fost stabilit de mine în urma unui calcul matematic pe care l-am obținut ca urmare a indicațiilor primite de la C., respectiv să-l realizez procentual având grijă să nu depășesc 5% din valoarea sumei specificate în antecontractul de vânzare-cumpărare încheiat între V. și S. Din câte rețin, valoarea acestei sume era de aproximativ 70 de milioane de euro. Nu mai rețin procentul pe care l-am aplicat pentru calcul, dar suma rezultată – 2.000.000 de euro – am menționat-o în contract după care documentul astfel obținut l-am trimis prin mail lui C., care și-a dat acordul pentru încheierea contractului”). Înalta Curte a constatat că existența contractului și nivelul onorariului sunt suficiente dovedite cu înscrisul aferent, iar activitatea de documentare și probare referitoare la natura de folos injust al acestei sume se realiza în contextul altor raporturi interumane și prin alte modalități și mijloace de probă (ca, de exemplu, prin compararea contractelor similare, decelarea existenței altor onorarii similare și a modalității de determinare ș.a.). Aceste considerații au făcut ca cele relatate de martoră să nu fi fost determinante sau esențiale acuzației vizate de declarația sa. Chiar în contextul în care declarația martorei ar fi servit faptului urmărit a fi probat, organul judiciar nu se putea mărgini la un unic mijloc de probă pentru a considera probatoriul suficient.

Revenirea asupra celor relatate în cursul urmăririi penale, conținute în declarațiile date în cursul judecății în fond, în 25.04.2017 și 07.02.2018, au vizat și deslușirea manierei în care organul de urmărire penală a înțeles să desfășoare procedura audierii sale, ca un motiv al obținerii conținutului declarațiilor anterioare. În acest context, a existat o extindere a relatărilor anterioare, în actul de sesizare, însuși procurorul menționând caracterul convergent al celor declarate în fața instanței. Înalta Curte a avut în vedere că inculpata are pregătire juridică și înțelege cu claritate, la un nivel superior, necesitatea conformării normelor penale și limitele și condițiile exercitării drepturilor procesuale. Calitatea preexistentă de avocat și pregătirea juridică îi permiteau să surprindă și să valorifice utilitatea celor relatate în chiar cursul propriei declarații, mai ales în contextul în care cunoștea situația juridică în care era implicat numitul C.T., vizat de declarația sa. De asemenea, aceasta cunoștea și propriile drepturi procesuale, putea evalua limitele exercițiului acestora, iar, în eventualitatea încălcării, putea solicita repunerea în matca de legalitate, prin plângeri împotriva actelor procurorului, ce nu au fost valorificate în cauză. Totuși, lipsa ieșirii din pasivitate a martorului ori lipsa unor plângeri vizând faza de urmărire penală ori activitatea procurorului nu acoperă viciul de strategie a urmăririi penale, viciul în evaluarea suficienței ori a pertinentei probelor ori chiar viciul referitor la dreptul la un proces echitabil, în ansamblul său, ori sub orice garanție ori drept inclus de acesta. Având în vedere probatoriul administrat în cauză privind pe inculpata F.C., dar și considerațiile teoretice și jurisprudențiale anterioare, Înalta Curte a conchis în sensul că nu au fost probate condițiile de tipicitate ale infracțiunii de mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 alin. (1) CP, și, în consecință, în temeiul art. 16 alin. (1) lit. c) CPP, a achitat pe inculpata F.C. pentru săvârșirea acestei infracțiuni (*I.C.C.J., s. pen., sent. pen. nr. 83 din 25.02.2019, nepublicată*).

5. Referitor la conținutul constitutiv al infracțiunii de mărturie mincinoasă, în succesiunea de legi penale generată de intrarea în vigoare a noului Cod penal la 01.02.2014, reținem că, în cazul formei tip, art. 273 alin. (1) CP aduce anumite modificări terminologice, făcând trimitere la orice altă procedură în loc de orice altă cauză, înlăturând din enumerare cauzele disciplinare. Modificarea nu determină schimbări în aplicarea incriminării, doctrina fiind majoritară și în vechea reglementare, în sensul că infracțiunea de mărturie mincinoasă poate fi săvârșită și cu privire la proceduri care nu prezintă caracter judiciar (spre exemplu, procedura succesorală notarială). În ceea ce privește cauza de nepedepsire prevăzută de alin. (3), incidentă în cauzele penale, spre deosebire de Codul penal 1969, legea nouă prevede trei momente alternative înaintea cărora este necesară retragerea mărturiei, respectiv reținerea, arestarea sau punerea în mișcare a acțiunii penale ca urmare a mărturiei mincinoase. În celelalte tipuri de cauze, retragerea mărturiei trebuie să se fi realizat înainte de a se fi pronunțat o hotărâre sau de a se fi dat o altă soluție, ca urmare a mărturiei mincinoase. Dacă retragerea intervine după aceste momente, noul Cod penal nu mai reține cauza de reducere a pedepsei prevăzută de art. 260 alin. (3) CP 1969. Sub aspect sancționator, în cazul formei tip este prevăzută posibilitatea aplicării amenzii penale, alternativ sau alături de pedeapsa închisorii, în acest ultim caz dacă făptuitorul a urmărit obținerea unui folos patrimonial, conform art. 62 CP.

6. În același sens, într-o altă cauză din jurisprudența relevantă, în care a fost analizată relația dintre infracțiunile de mărturie mincinoasă și favorizarea făptuitorului, instanța de apel a reținut că, prin rechizitoriu, după expunerea situației de fapt, se arată de către procuror în mod expres că, în drept, fapta inculpatei G., care, fiind audiată în calitate de martor în dosarul penal nr. 1069/P/2016 de pe rolul Parchetului de pe lângă Tribunalul Brașov (fost dosar nr. 4841/P/2016 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Brașov) în datele de 16.05.2016 și 21.02.2017, a făcut afirmații mincinoase, declarând că ea a fost cea care a condus autovehiculul pe străzile din municipiul Brașov în dimineața zilei de 16.05.2016, inclusiv în momentul în care autovehiculul a fost oprit pe strada De Mijloc de către un echipaj al Biroului Poliției Rutiere Brașov (ora 02:15), și nu F., declarațiile fiind date în scopul împiedicării cercetărilor în cauza penală ce avea ca obiect comiterea de către F. a unor infracțiuni contra siguranței circulației pe drumurile publice și, de asemenea, în scopul împiedicării tragerii la răspundere penală a acestuia, întrunește elementele constitutive ale infracțiunilor de mărturie mincinoasă, prevăzută de art. 273 alin. (1) CP, și favorizarea făptuitorului, prevăzută de art. 269 alin. (1) CP. Se mai arată în mod explicit că infracțiunile au fost comise în concurs ideal, aceeași acțiune având două urmări diferite.